



ARBETSDOKUMENT FÖR DE 7 POLITISKA OMRÅDENA I REGION VÄSTERNORRLAND

Inledning:

I detta dokument presenteras en sammanställning av Region Västernorrlands politiska områden och verksamheter, med särskild fokus på hur Vänsterpartiets perspektiv kan bidra till att utveckla regionens politik och samhällsservice. Genom dessa sju huvudområden täcker vi allt från hälso- och sjukvård till miljöarbete, digitalisering och regional utveckling.

Grundidén med detta dokument är att det ska fungera som en förberedelse inför grupparbetet och ge en överblick över varje politiskt område. Det hjälper dig som medlem att välja vilket område du vill delta i och bidra till.

Vi har delat upp det i sju områden där du kan anmäla ditt intresse. Innehållet ger en generell översikt av Vänsterpartiets vision för varje område, samt några exempel på politiska frågor som kan vara intressanta att arbeta med. Det är dock viktigt att notera att vi inte ger färdiga lösningar här – det är upp till dig och gruppen att tillsammans formulera idéer och strategier.

Vi vill att varje grupp fokuserar på att identifiera de viktigaste politiska frågorna och utveckla strategier för hur vi bäst når ut till väljarna med våra budskap. Det ni kommer fram till under grupparbetet kommer att hjälpa oss i att lyfta fram de stora frågorna och bestämma vilka valbudskap som ska prioriteras inför valet 2026. Vårt mål är att skapa en mer jämlik, hållbar och rättvis region där alla invånare, oavsett var de bor, har tillgång till högkvalitativ vård, utbildning och kultur.



Innehållsförteckning:

1. **Hälso- och sjukvård: Kvalitet, patientsäkerhet, personalpolitik och försäkringsmedicin**
2. **Miljö och hållbarhet: Klimat, energieffektivisering och hållbara transporter**
3. **Regional utveckling och infrastruktur: Tillväxt, byggprojekt och kollektivtrafik**
4. **Sociala frågor, välfärd och folkhälsa: Jämlig vård och hjälpmedel**
5. **Utbildning, kultur och folkbildning: Bildning och regional kulturutveckling**
6. **Digitalisering och teknikutveckling: IT, medicinsk teknik och vårdinformationssystem**
7. **Ekonomi och regionala samarbeten: Budget och samverkan för gemensam utveckling**

1. **Hälso- och sjukvård: Kvalitet, patientsäkerhet, personalpolitik och försäkringsmedicin**

- **Kvalitet och patientsäkerhet:**

Region Västernorrland har tre stora sjukhus: Sundsvall, Sollefteå och Örnsköldsvik. Dessa sjukhus fungerar som basen för all akut- och specialistvård i regionen, inklusive avancerad kirurgi, intensivvård och specialistmottagningar för allt från ortopedi till kardiologi. Kvalitet och säkerhet är centrala områden, och chefläkarna ansvarar för att utreda incidenter enligt Lex Maria, en process för att säkerställa att vårdskador rapporteras och åtgärdas. På dessa sjukhus finns även mottagningar för olika vårdområden, som onkologi, lungmedicin, kirurgi, ortopedi och barnmedicin.

Folktandvården i regionen omfattar 26 kliniker, där både allmäntandvård och specialisttandvård (som käkkirurgi och tandreglering) erbjuds. För att säkerställa tandvård i hela länet finns kliniker även i mindre orter som Härnösand och Ånge.

Ambulanssjukvården är en annan viktig del av hälso- och



sjukvården. Det finns totalt 18 ambulanser i drift dygnet runt och de är placerade på strategiska platser för att täcka hela länet. Personalen består av specialistutbildade sjuksköterskor som är utbildade i akutvård, och ambulanssjukvården hanterar cirka 36 000 uppdrag årligen.

- **Missbruksvård och rehabilitering:** Missbruksvården är en viktig del av regionens sociala och hälsoinsatser. Regionen driver flera behandlingsprogram och rehabilitering för missbrukare och personer med beroendeproblematik. Regionen samarbetar också med kommuner för att tillhandahålla långsiktig rehabilitering och uppföljning, samt med psykiatri för integrerade vårdinsatser.
- **Rehabilitering och habilitering** är en annan viktig aspekt av regionens sjukvårdsansvar. Detta inkluderar allt från arbetsterapi och fysioterapi till långsiktig psykologisk rehabilitering för de som drabbats av kroniska sjukdomar eller skador.
- **Försäkringsmedicin:** För att hjälpa patienter som behöver långvarig rehabilitering och sjukskrivning, samverkar regionen med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Regionen har också ansvar för att utbilda vårdpersonal om försäkringsmedicinska frågor, vilket är viktigt för att säkerställa att både kvinnor och män får rättvis och säker vård under sin sjukskrivning. Alla vårdcentraler och sjukhus i regionen deltar i detta arbete.
- **Vårdhygien:** Regionen arbetar aktivt med att förebygga smittspridning och vårdrelaterade infektioner genom att ha ett starkt fokus på basala hygienrutiner. Inom vårdhygien arbetar både hygienläkare och hygiensjuksköterskor, som är stationerade på sjukhus och vårdcentraler i länet. Detta arbete är viktigt för att förhindra allvarliga infektioner, inte bara för patienter utan även för vårdpersonalens arbetsmiljö.
- **Läkemedelsförsörjning och kommittén:** Läkemedelskommittén och Läkemedelsenheten arbetar tillsammans för att säkerställa att läkemedel används effektivt och att alla invånare har tillgång till rätt mediciner. Regionen har ett centrallager för läkemedel, som förser sjukhus och vårdcentraler med mediciner. Det kliniska apoteket vid Sundsvalls sjukhus hanterar även komplexa läkemedelsfrågor och ser till att patienterna får rätt behandling.
- **Vänsterpartiets perspektiv:** Vänsterpartiet strävar efter att skapa en jämlik och tillgänglig vård för alla, med stark fokus på kvalitet och säkerhet och ökade resurser. Tänderna ska ses som en del av kroppen och omfattas av högkostnadsskydd.



Personalen är vår största resurs i regionen. Vi vet att nyckeln för en god vård utgår från nöjd personal. Vi vill förbättra arbetsvillkoren för all vår personal inom vården, minska deras arbetsbelastning och öka fasta anställningar på bekostnad på av det höga kostsamma stafettberoendet. Vården ska vara i offentlig regi, tilldelas mer statliga resurser och vinster i välfärden ska stoppas. Vi vill ej förstatliga sjukvården (centraliserat styre), utan den ska fortsatt styras från regionerna (decentraliserat styre), eftersom det innebär mer flexibilitet och tillitsbaserad styrning utifrån våra olika förutsättningar i regionerna.

- **Exempel på utvecklingsområden i vår region**

Vi vill ha tre fungerande akutsjukhus

Vi vill se fler satsningar på arbetsmiljön för all vår personal och för tex vårdpersonalen kan detta ske genom att anställa fler undersköterskor och sjuksköterskor, samt sänka arbetstiden med bibehållen lön för att bidra till att fler vill jobba i regionen. Vi vill förbättra patientsäkerheten. Vi vill minska beroendet av inhyrd personal och satsa mer på utbildning och fortbildning, eftersom det är en nyckel till både regionens och personalens utveckling.

2. Miljö och hållbarhet: Klimat, energieffektivisering och hållbara transporter

- **Miljö- och hållbarhetsenheten:** Region Västernorrland arbetar aktivt med att minska sin klimatpåverkan och strävar efter att bli ledande inom hållbarhet. Energikontoret Västernorrland ansvarar för att effektivisera regionens energianvändning och stöder även andra aktörer, såsom kommuner och företag, i att använda förnybar energi. En central del av detta arbete är energieffektivisering av sjukhus och offentliga byggnader, såsom **Höla, Ålsta och Örnsköldsviks folkhögskolor**. Regionens mål är att minska sina koldioxidutsläpp genom att övergå till grön energi, som solpaneler och vindkraft, där det är möjligt.
- **Transporter och tjänsteresor:** Regionen har infört ett strikt miljöprogram för sina tjänsteresor. Många av regionens ambulanser är numera hybridbilar för att minska utsläppen. Ett annat exempel är att regionen aktivt försöker förbättra kollektivtrafiken och samverkar med länets kommuner för att



skapa mer hållbara och klimatsmarta resalternativ för invånare, särskilt i glesbygden där bilberoendet är stort.

- **Krisberedskap och säkerhet:** Region Västernorrland har en viktig roll i att upprätthålla en robust krisberedskap, särskilt i ljuset av klimatförändringar och pandemihot. Regionen har arbetsgrupper för att säkerställa tillgång till mediciner, mat och energi under kriser, samt ett nära samarbete med länets kommuner och statliga myndigheter för att koordinera insatser.
- **Vänsterpartiets perspektiv:** Klimatkrisen är en akut rättvisefråga. Vi vill att regionen ska vara en föregångare inom klimatarbetet och skapa gröna jobb, minska utsläppen och satsa på förnybar energi. Fossila bränslen ska fasas ut och kollektivtrafiken byggas ut för att minska bilberoendet. Landsbygden och glesbefolkade områden behöver kompenseras ekonomiskt för att de ska kunna resa till arbete och fritid, när kollektivtrafiken är fungerar. Kollektivtrafiken måste generellt hålla prisbilder som gör att den blir konkurrenskraftig till att ta bilen.
- **Exempel på utveckling:** Regionen bör satsa på solceller och stödja utbyggnaden av vindkraft för att göra vårdinrättningar och skolor självförsörjande på energi. En ytterligare satsning kan vara att utveckla kollektivtrafiken genom att införa el- och biogasdrivna bussar. Regionens fastigheter ska fortsätta energieffektiviseras, och därmed sänks kostnaderna på längre sikt.

Ur beredskapsperspektiv är det viktigt att i vår region säkerställa lagerhållningen av kritiska sjukvårdsrelaterade varor, läkemedel, livsmedel, fossila bränslen och även fossildrivna fordon.

I regionens regi förbrukas mycket livsmedel. Vi vill att regionen tar ansvar för en ökad livsmedelsförsörjning och livsmedelsförädling i länet. Detta kan ske genom nischad upphandling som skapar mer stabila förutsättningar för länets livsmedelsproducenter med vår efterfrågan från regionen.

Vi kan föreslå att regionen tar olika steg för att höja kunskapen kring klimatförändringarna och genom sin stora roll i länet vara pådrivande för utökad samverkan med kommunerna i den omställning som behöver ske.

3. Regional utveckling och infrastruktur: Tillväxt, byggprojekt och kollektivtrafik



- **Regionfastigheter:** Regionen äger och förvaltar cirka 450 000 kvadratmeter fastigheter som omfattar sjukhus, folkhögskolor, administrativa byggnader och vårdcentraler. Fastighetsförvaltningen ansvarar för att säkerställa att dessa byggnader är i gott skick och anpassade för moderna behov. **Regionens största byggprojekt** just nu inkluderar renoveringar och ombyggnationer på Sundsvalls sjukhus, om- och tillbyggnation av Örnsköldsviks sjukhus samt investeringar i energieffektivisering på Sollefteå sjukhus. Investeringar i nya lokaler för ambulansstationer och primärvårdsmottagningar planeras också.
- **Kollektivtrafik och hållbar infrastruktur:** Regionen arbetar för att minska koldioxidutsläppen genom att stödja kollektivtrafiken, särskilt i områden där bilberoendet är stort. Regionen samarbetar med Trafikverket och kommuner för att utveckla ett mer tillgängligt och hållbart kollektivtrafiksystem. Regionen strävar efter att främja klimatsmart resande och minska klimatpåverkan från transporter genom hållbara drivmedel och fossilfria alternativ.
- **Primärvård och närsjukvård:** Regionen ansvarar för att se till att primärvården, inklusive vårdcentraler, har tillräckliga resurser för att ge invånarna vård i deras närområde. Detta är särskilt viktigt i glesbygdsområden där avstånden till specialistvård är stora. Utan närhet till vård är det svårt att tillse en regional utveckling med ambitioner om växande invånarantal.
- **Regionens samverkanspartners och påverkansmöjligheter:** Regionen samverkar med en mängd av samhällsinstitutioner, länets kommuner och företag. Vi bedriver också påverkansarbete när vi svarar på remisser och deltar i olika nationell och internationella fora för regionens bästa.

Det är viktigt att regionen har en helhetssyn på vår del i helheten för hela regionens utveckling.

- **Samverkan med civilsamhället:** Regionen samarbetar med en mängd ideella organisationer, både inom hälsoområdet och inom andra sociala och kulturella projekt, för att stödja invånarnas välmående. Detta inkluderar allt från missbruksvård till folkhälsoinsatser och kulturella aktiviteter.
- **Vänsterpartiets perspektiv:** Vänsterpartiet vill satsa på rättvis tillväxt och utveckling i hela regionen. Detta förutsätter att vi tillför mer statliga resurser till regioner som ej har egen skattekraft och relativt andra hög skattekvot. Vi vill prioritera kollektivtrafik och infrastrukturprojekt som förbättrar för alla, inte bara dem i storstäderna.



Byggande av bostäder i offentlig regi är en central del i vår politik, särskilt för att få bort bostadsbristen.

- **Exempel på utveckling:**
Regionen kan bidra till att öka tillgången på allmännyttiga hyresrätter i glesbygden genom att agera stödjande. I de fall där regionen äger mark kan den underlätta bostadsbyggande genom att samarbeta med kommuner, kommunala bostadsbolag och privata aktörer. Regionen kan tillhandahålla marken och erbjuda rådgivning och incitament för att främja bostadsbyggande i områden med stort behov. Genom att agera samordnande kan regionen skapa bättre förutsättningar för att bygga hyresrätter i glesbygden.
- Vi kan förbättra tillgången till kollektivtrafik i avlägsna områden genom att utveckla anropsstyrd trafik. Dessutom vill vi satsa på fler elbussar och lobba för ett mer effektivt kollektivtrafiksystem för att öka användningen av kollektivtrafiken och minska beroendet av bil.

4. Sociala frågor, välfärd och folkhälsa: Jämlik vård och hjälpmedel

- **Hjälpmedelskommittén och hjälpmedelsförsörjning:**
Hjälpmedelskommittén ansvarar för att invånare med funktionsnedsättningar ska ha rätt till individuellt utprovade hjälpmedel. Det finns ett centrallager för hjälpmedel i Sundsvall, men hjälpmedel distribueras även till Sollefteå och Örnsköldsvik. Kommuner och vårdcentraler samarbetar för att säkerställa att invånarna snabbt får tillgång till hjälpmedel som rullstolar, hörapparater och andra nödvändiga produkter.
- **Folkhälsa och förebyggande arbete:** Regionen arbetar också med att förbättra den allmänna folkhälsan genom hälsofrämjande och förebyggande insatser. Detta inkluderar allt från **rökavvänjningsprogram** och **barnhälsovård** till **mental hälsostöd** och **missbruksvård**. Vårdcentraler och sjukhus har dedikerade folkhälsoteam som arbetar med att främja hälsa genom kampanjer och utbildning. Österåsens medicinska livsstilscentrum i Sollefteå fyller en värdefull funktion för folkhälsan i hela länet med sin samlade expertis och helhetssyn på hälsa.
- **Mödravård och barnhälsovård:** Regionen ansvarar för att erbjuda både mödravård och barnhälsovård genom sina mödravårdscentraler (MVC) och barnavårdscentraler (BVC).



Här erbjuds vård och stöd till gravida kvinnor och nyfödda barn, samt förebyggande insatser för att främja barnens hälsa.

- **Vänsterpartiets perspektiv:** Vi strävar efter att alla ska ha samma tillgång till vård och hjälpmedel, oavsett bostadsort och ekonomisk förutsättning. Vi vill att avgifter för sjukvård ska hållas låga och anpassas efter vårdbehov och ekonomiska förutsättningar, för att säkerställa att ingen lämnas utan den hjälp de behöver. Vår politik innebär särskilt starka insatser för de som lever med psykisk ohälsa och funktionsvariationer, samtidigt som vi vill arbeta förebyggande för att minska ojämlikheter inom hälsa överlag.
- **Exempel på utveckling:**
Vi strävar efter en välfungerande och rätt resurssatt psykiatrisk verksamhet i hela länet. Det inkluderar en utökad tillgång till barn- och ungdomspsykiatri (BUP), som idag saknas på vissa orter, samt inneliggande psykiatrisk vård även i länets norra delar. Vi ser till att vårdens kvalitet bibehålls och utvecklas, så att alla invånare, oavsett bostadsort, har tillgång till rätt vård

Vi kan föreslå att hjälpmedel för funktionshindrade inkluderas i högkostnadsskyddet eller maxtaxan, vilket skulle ge bättre ekonomiskt stöd till dem som behöver det. Det är viktigt att samverkan mellan region och kommun förbättras för att optimera stödet till äldre och funktionsnedsatta, samtidigt som vi undviker att minska incitamenten för att lämna tillbaka oanvända hjälpmedel.

5. Utbildning, kultur och folkbildning: Bildning och regional kulturutveckling

- **Folkhögskolor och folkbildning:** Region Västernorrland driver tre folkhögskolor: Hålsjö, Ålsta och Örnsköldsvik, vilka erbjuder allt från grundläggande utbildningar till specialkurser i hållbarhet, språk och kultur. Dessa skolor fungerar som viktiga utbildningsplattformar för personer som vill vidareutbilda sig eller omskola sig och har särskilda spår för dem som har haft svårt att komma vidare in i arbetsliv och studier. Dessutom erbjuder folkhögskolorna kurser i samarbete med regionens kulturinstitutioner, såsom Läns museet Västernorrland.
- **Kulturens roll:** Kulturenheten arbetar för att främja kulturarbetare och konstnärliga initiativ i länet. Genom att stödja lokala konstnärer och musikaliska evenemang bidrar regionen till en bredare tillgång till kultur för invånarna, både



- i tätort och glesbygd. Regionen investerar också i kultur för barn och unga genom projekt på skolor och folkhögskolor.
- **Samverkan inom kultur och folkbildning:** Regionen samarbetar med både offentliga och ideella aktörer för att främja kultur och folkbildning i länet. Detta inkluderar samarbeten med kulturinstitutioner, föreningar och utbildningsorganisationer för att säkerställa att alla invånare har tillgång till utbildning och kulturaktiviteter.
 - **Vänsterpartiets perspektiv:** Vänsterpartiet ser kultur och utbildning som grundläggande rättigheter. Vi vill satsa på folkbildning och kulturprojekt som är tillgängliga för alla, särskilt i områden som ofta blir bortglömda. Folkhögskolor ska ha en central roll i vuxenutbildning och omskolning, och kulturen kan ses som en slags demokratins resurs som även bygger broar mellan människor och öppnar nya vägar.
 - **Exempel på utveckling:** Regionen behöver ökade statliga resurser till folkhögskolorna och folkbildningen så att vi kan utöka våra samarbeten med kulturföreningar och erbjuda fler platser på folkhögskolorna. Vi kan föreslå kulturprojekt som rör integration och inkludering, med särskilt fokus på unga och invandrare. Vi vill även arbeta för att stärka de lokala bibliotekens roll och skapa fler kulturella samlingsplatser, exempelvis mobila bibliotek och konsthallar i glesbygd.

6. Digitalisering och teknikutveckling: IT, medicinsk teknik och vårdinformationssystem

- **Framtidens vårdinformationssystem (Cosmic):** Regionen arbetar med att implementera ett nytt vårdinformationssystem, Cosmic, som kommer att underlätta för både vårdpersonal och patienter. Systemet gör det möjligt för patienterna att enkelt följa sin vårdhistorik och för vårdpersonal att få tillgång till och dela nödvändig information med övriga inrättningar i realtid. Detta kommer att vara tillgängligt på alla vårdinrättningar, inklusive vårdcentraler och sjukhus och införs av majoriteten av Sveriges regioner.
- **Medicintekniska enheten:** Den medicintekniska verksamheten vid Sundsvall, Sollefteå och Örnsköldsviks sjukhus ansvarar för att alla tekniska system inom vården fungerar korrekt. Det innebär att underhålla och kalibrera röntgenmaskiner, EKG-apparater och annan avancerad medicinsk utrustning. Enheten arbetar också nära IT-avdelningen för att säkerställa att de medicintekniska systemen fungerar tillsammans med de digitala vårdsystemen.



- **Vänsterpartiets perspektiv:** Vi ser digitalisering och teknikutveckling som nycklar till att skapa en mer jämlik och tillgänglig vård för alla. Men det måste göras med respekt för patientintegriteten och med stark offentlig styrning för att säkerställa att tekniken inte främjar privatisering eller sätter vinster framför människor. Digitaliseringen ska underlätta för både patienter och vårdpersonal utan att försämra den personliga vårdkontakten.

Det finns risker med att tro att digitala system är lösningen på alla problem, samt orosmoln kring de kriser som IT-attacker kan orsaka. Här behöver vi ha en särskild beredskaps och handlingsplan att ta till. Det behövs även mer resurser och regionala vårdssamarbeten för att kunna bekosta och hänga med i teknikutvecklingen i vården. Dessa kostnader kan regioner som vår svårigen bära i dagens teknikutveckling.

- **Exempel på utveckling:** Vi kan föreslå att regionen satsar på fler digitala tjänster för patienter, som att boka vårdbesök via appar eller hemsidor, men vi måste samtidigt säkerställa att dessa tjänster kompletteras med fysiska möten och vårdalternativ för dem som inte är digitalt vana. Vi vill också se att all digital utveckling inom vården sker i offentlig regi för att undvika kommersialisering av patientdata.

7. Ekonomi och regionala samarbeten: Budget och samverkan för gemensam utveckling

- **Ekonomienheten och regional budget:** Ekonomienheten arbetar med att säkerställa att regionens budget fördelas rättvist och effektivt över hela länet. Regionen har en årlig omsättning på cirka 11 miljarder kronor, och pengarna fördelas till hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, utbildning och infrastruktur. Budgetplaneringen görs i samverkan med länets kommuner för att säkerställa att resurserna används på bästa sätt. Här skapar kommunerna och regionen sina resurser genom att höja kommunal- respektive regionskatten, eller genom att ta ut olika avgifter på sina tjänster. Regionskatten är en del av kommunalskatten, men beslutas enskilt i regionfullmäktige. Samverkan mellan kommun och region kan ifrågasättas då regionens politiker inte höjer skatten med hänvisning till den totala skattekvoten blir alltför hög i länet. Den regionala skatten i Västernorrland är dock relativt låg idag jämfört med andra regioner.



- **Regionalt samarbete och utveckling:** Regionen samarbetar med kommuner, myndigheter och företag för att främja tillväxt och innovation i Västernorrland. Genom att ingå partnerskap med aktörer som Trafikverket och Bio Fuel Region utvecklas hållbara lösningar för energi och infrastruktur, som är avgörande för länets framtid.
- **Vänsterpartiets perspektiv:** Vänsterpartiet vill att regionens ekonomi ska styras utifrån principen om jämlikhet och rättvisa. Pengarna ska gå till välfärden, inte till vinster för privata aktörer. Vi vill se en omfördelning av resurser från de mest privilegierade till dem som har störst behov. Samverkan med andra regioner, kommuner och statliga myndigheter ska fokusera på att skapa hållbara och långsiktiga lösningar för hela regionen.

Vi behöver använda resurserna klokt, ha en optimal väl förankrad styrning av verksamheterna som utgår från personalens kunskap och även jobba med tex förebyggande hälsoarbete så att resurserna räcker längre.

- **Exempel på utveckling:** Vi kan föreslå att regionen inför en "klimaträttvis budget" där alla beslut prövas mot deras klimatpåverkan och sociala rättvisa. Detta skulle innebära att varje projekt som finansieras av regionen måste bidra till att minska klimatpåverkan och öka jämlikheten. Vi kan också föreslå att regionen skapar fler gröna jobb genom investeringar i infrastruktur och klimatanpassning, som att bygga energieffektiva offentliga byggnader.

Då regionens förutsättningar hänger samman med politiken på nationell nivå och de statsbidrag som regeringen beslutar om så borde regionen även tydligare informera allmänheten om det och lobba för en förändring som innebär tydliga, stabila statsbidrag som räknas upp utifrån inflationen.